

BUÝRUK

ORDER

«25» fewral 2020 ý.

№ 27-Ö

Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsadyň berilmeginiň we döwlet kömek puluny tölemegiň tertibini hem-de Wagtlaýyn zähmete ukypsyzlyk boýunça döwlet kömek puluny hasaplamak we tölemek boýunça Gözükdirijini tassyklamak hakynda

Türkmenistanyň Zähmet kodeksiniň 96-njy maddasynyň we Türkmenistanyň Ilaty durmuş taýdan goramak hakynda kodeksiniň talaplaryny ýerine ýetirmek maksady bilen, **buýurýaryn:**

1. Şulary tassyklamaly (goşulýar):

1) Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsadyň berilmeginiň we döwlet kömek puluny tölemegiň tertibini;

2) Wagtlaýyn zähmete ukypsyzlyk boýunça döwlet kömek puluny hasaplamak we tölemek boýunça Gözükdirijini.

2. Türkmenistanyň ministrliklerine, pudaklaýyn dolandyryş edaralaryna we beýleki döwlet edaralaryna, ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralaryna Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsadyň berilmeginiň we döwlet kömek puluny tölemegiň tertibiniň hem-de Wagtlaýyn zähmete ukypsyzlyk boýunça döwlet kömek puluny hasaplamak we tölemek boýunça Gözükdirijiniň herekete girizilendigi barada habar bermeli.

3. Şu buýrugyň döwlet belligine alnan gününden başlap, 10 (on) iş gününüň dowamynda resmi çap edilmegini üpjün etmeli we resmi çap edilen günü bu barada Türkmenistanyň Adalat ministrligine habar bermeli.

4. Şu buýrugyň ýerine ýetirilişine Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministriniň orunbasary H.Taçjanowa gözegçilik etmeli.

Ministr

M.Sylapow

Ylalaşyldy

**Türkmenistanyň Maliýe we
ykdysadyýet ministri**

E. Annamammedow

20 ___ ý. _____ " _____ "

Ylalaşyldy

**Türkmenistanyň Saglygy goraýyş
we derman senagaty ministri**

N. Amannepesow

20 ___ ý. _____ " _____ "

Ylalaşyldy

**Türkmenistanyň Kärdeşler
arkalaşyklarynyň Milli merkeziniň
başlygy**

G.Ataýewa

20 ___ ý. _____ " _____ "

Türkmenistanyň Adalat Ministrliگی tarapyndan 2020-nji ýylyň 26-njy martynda 1309 bellige alyş belgisi bilen döwlet belligine alyndy

**Türkmenistanyň Zähmet we ilaty
durmuş taýdan goramak ministriniň
2020-nji ýylyň “25” fewralynda
çykaran 27-Ö belgili buýrugy bilen
TASSYKLANYLDY**

Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsadyň berilmeginiň we döwlet kömek puluny tölemegiň tertibi

I bap. Umumy düzgünler

1. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsadyň berilmeginiň we döwlet kömek puluny tölemegiň tertibi (mundan beýläk-Tertip) Türkmenistanyň Zähmet kodeksiniň 96-njy maddasyna we Türkmenistanyň Ilaty durmuş taýdan goramak hakynda kodeksiniň 83-nji hem-de 85-nji maddalaryna laýyklykda işlenip taýýarlanylady hem-de göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsadyň berilmeginiň we göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puluny hasaplamagyň we tölemegiň tertibini kesgitleýär.

2. Şu Tertip guramaçylyk-hukuk we eýeçiligiň görnüşine garamazdan kärhanalar, edaralar we guramalar, şol sanda Türkmenistanyň çäginde ýerleşen daşary ýurtly ýuridik şahslarynyň şahamçalary (mundan beýläk-kärhana) ýuridik şahsy dötmezden telekeçilik işi bilen meşgullanýan fiziki şahslar – hususy telekeçiler üçin hökmany bolup durýar.

II bap. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsat

3. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsada şu aşakda görkezilýän aýallaryň göwreliliginiň 32 hepdesinden hukugy bardyr:

1) eýeçiligiň görnüşine garamazdan kärhanalarda, guramalarda we edaralarda işleýänler;

2) harby gullugy, içeri işler edaralarynda gullugy geçýän, seržant we ofiserler düzüminiň işgärleri hökmünde gulluk edýän harby gullukçylar;

3) şol bir wagtda belli bir edarada işleýän umumy bilim edaralarynyň okuwçylaryna, başlangyç hünär bilimi, orta hünär bilimi hem-de ýokary hünär bilimi edaralarynyň talyplaryna, kliniki ordinatorlary, aspirantlary;

4) önümçilik tejribesi döwründe, haçan-da ýokary, orta ýa-da başlangyç hünär okuw mekdeplerinde okaýan talyplar işçi, gullukçy hökmünde işleýän bolsalar ýa-da oba hojalyk işlerine ugradylanda diňe önümçilik tejribesi gutarýança;

5) önümçilikden aýrylmak şerti bilen aspiranturada, doktoranturada we akademiýalarda okaýanlar;

6) kärhanalaryň ýatyrylmagy bilen baglanyşykly işden çykarylan aýal maşgalalaryň işden çykarylan pursatyndan üç aýdan köp bolmaly däldir.

4. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsat 112 senenama gününden az bolmadyk dowamlylykda berilýär we çaga dogulmazyndan öňki we doglanyndan soňky rugsatlardan ybarat.

Çaga dogulmazyndan öňki rugsat işleýän (okaýan) aýallaryň göwreliligiň 32-nji (otuz iki) hepdesinden başlap dowamlylygy 56 (elli alty) senenama gününe barabar möhlet bilen berilýär.

Çaga möhletinden öň doglanda çaga dogulmazyndan öňki rugsadyň bellenilen dowamlylygy üýtgemeyär.

Çaga doglanyndan soňky rugsat 56 (elli alty) senenama günü dowamlylygynda berilýär. Çaganyň dogulmagy agyr bolup geçen halatynda göwrelilik möhletine garamazdan (öz wagtynda ýa-da wagtyndan öň), çaga doglanyndan soňky rugsat 16 senenama gününe, iki we ondan köp çaga doglanda (dogrumyň möhletine garamazdan çagalary diri bolan halatynda) – 40 senenama gününe uzaldylýar.

Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puly aýallara çaga dogulmazyndan öňki we çaga doglanyndan soňky döwür üçin birwagtda, olaryň esasy iş (gulluk) ýerinden, aspiranturada, doktoranturada we akademiýada okaýan ýerinden tölenilýär.

5. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsat wagtlaýyn zähmete ukypsyzlyk haty bilen resmileşdirilýär. Göwreliligiň dowam edişine baglylykda, bejerýän lukmanyň çözgüdi boýunça, rugsat doly möhlet üçin ýa-da bölekleyin resmileşdirilip bilner.

6. Çagany (çagalary) perzentlige alan adama göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsat, çaganyň perzentlige alnan gününden başlap, onuň doglan gününden soň 56 (elli alty) senenama gününü öz içine alýan döwür üçin bellenilýär.

7. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsat aýallara şu aşakdaky şertlerde hem berilýär:

1) çaga möhletinden öň doglanda ýa-da göwreliligiň 154 günü tamamlanandan soň çaga düşen ýagdaýynda -çaga doglanyndan soňky rugsat;

2) kärhanalaryň işi wagtlaýyn togtadylanda - umumy esaslarda. Işi togtadylan kärhananyň işe girizileninden soň ýa-da ol ýapylandan soň göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsat (başlanan wagtyna garamazdan) dowam eden halatynda, kömek puly işgäriň şol kärhananyň hereket eden döwründe alan gazanjyndan (zähmet hakyndan) ugur alnyp hasaplanylýp berilýär;

3) wagtlaýyn ýok işgäriň ýerine işlenilen döwürde göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsat ýüze çykanda, - wagtlaýyn diýlip bellenilen döwür tamamlanýança şeýle gün bellenilmedik bolsa ýerine işlenilýän işgäriň işe çykan gününe çenli;

4) zähmet rugsady döwründe göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsat ýüze çykanda – umumy esaslarda.

Şunlukda, her ýylky esasy rugsat göwrelilik we çaga dogurmak boýunça gabat gelen rugsadyň senenama günleriniň sanyna uzaldylýar.

Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puly her ýylky esasy rugsady döwründe bellenen halatynda döwlet kömek puly rugsadyň wagtlaýyn zähmete ukypsyzlyk haty bilen güwä geçilen ähli günleri üçin umumy esasyda berilýär.

8. Haçan-da, çaga dogulmazyndan öňki we doglanyndan soňky rugsatlaryň döwürlerinde göwrelilik bilen bagly bolmadyk başga sebäplere görä wagtlaýyn zähmete ukypsyzlygy ýüze çykanda, çaga dogulmazyndan öňki (doglanyndan soňky) rugsady üçin belli bir güne çenli wagtlaýyn zähmete ukypsyzlyk hatynyň barlygy sebäpli, ikinji wagtlaýyn zähmete ukypsyzlyk haty şol döwür üçin aýallara berilmeýär.

Eger-de wagtlaýyn zähmete ukypsyzlyk dogrumdan soňky rugsadyň möhleti gutarandan soň hem dowam edýän bolsa, onda şol sebäpli onuň gutaran gününden täze wagtlaýyn zähmete ukypsyzlyk haty açylyp umumy düzgün boýunça uzaldylýar.

III bap. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puluny hasaplamak we tölemek

9. Saglygy goraýyş edarasy tarapyndan berlen wagtlaýyn zähmete ukypsyzlyk haty, ol ýitirilen halatynda bolsa - onuň öwezligi göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek pulunyň bellenilmegi üçin esas bolup durýar.

Beýleki resminamalar göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek pulunyň bellenilmegi üçin esas bolup bilmeýär.

10. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puly aýallaryň esasy iş (gulluk) ýeri boýunça, aspiranturada, doktoranturada we akademiýada okaýan ýeri boýunça tölenilýär.

11. Kärende şertlerinde, daýhan birleşiklerinde, daýhan ýa-da fermerçilik hojalyklarynda, ýuridik şahsy döretmezden telekeçilik işi bilen meşgullanýan fiziki şahslar-hususy telekeçilerde zähmet çekýän aýallaryň, raýatlaryň öý hojalygynda zähmet şertnamasy esasynda işleýän aýallaryň, dini guramalarda işleýän aýallaryň hem göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puluna hukugy bardyr.

12. Çaga (çagalar) perzentlige alnanda, göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puly perzentlige alnan gününden başlap, çaganyň doglan gününden soň elli alty senenama günü tamamlanýan döwür üçin hasaplanylýar.

13. Rugsat doly möhletde berlen ýagdaýynda, çaga doglan wagtynda ýa-da şondan soň aradan çyksa, göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puly tutulyp alynmaýar.

14. Çaga seretmek boýunça rugsatda bolup, çaga seretmek boýunça döwlet kömek puluny alýan we göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsada çykýan aýallara, göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puly beýleki çaga üçin çaga seretmek boýunça döwlet kömek puluny alýandygyna garamazdan hasaplanylýar.

15. İşleýän maýyplygy bolan raýatlara göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puly olara maýyplyk boýunça pensiýanyň (döwlet kömek pulunyň) tölenýändigine garamazdan doly möçberde berilýär.

16. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek pulunyň möçberi göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsada çykylmazyndan öňki on iki senenama aýynyň ortaça aýlyk we ortaça bir günlük zähmet hakyndan ugur alnyp hasaplanylýar.

17. Ortaça aýlyk we ortaça bir günlük zähmet hakyny hasaplamak Türkmenistanyň Zähmet kodeksiniň 131-nji maddasynda göz öňünde tutulan tertipde amala aşyrylýar.

Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça bellenilýän döwlet kömek pulunyň möçberi ortaça bir günlük zähmet hakyny göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsadyň senenama günleriniň sanyna köpeltmek arkaly hasaplanylýar.

18. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsadyna çykyan pursatynda iş (gulluk) döwri on iki senenama aýyndan az bolan aýallara ortaça aýlyk zähmet haky hakyky işlenilen senenama aýlary üçin hasaplanylýar.

19. Çaga seretmek boýunça rugsatda bolýan aýal maşgala göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsat berlende, döwlet kömek puly göwrelilik we çaga dogurmak boýunça rugsadyna çykan aýynda wezipe sanawyndaky degişli wezipe boýunça bellenilen wezipe aýlyk hakyndan ýa-da tarif möçberinden hasaplanylýar.

Başga ýagdaýlarda (potratçylyk esasynda zähmet haky tölenilende we ş.m.) döwlet kömek pulunyň aýdaky möçberi Türkmenistanyň Prezidentiniň namalary bilen bellenilýän in pes aýlyk hakyndan pes bolmaly däldir.

20. Türkmenistanyň Prezidentiniň namasyna laýyklykda zähmet haky ýokarlandyrylanda göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek pulunyň möçberiniň hasaplanylmagy üçin kabul edilýän zähmet haky, zähmet hakynyň ýokarlandyrylan koeffisiýentine indeksirlenilýär.

IV bap. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puluny tölemek üçin çykdaýlary maliýeleşdirmegiň çeşmeleri

21. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek pullary:

1) eýeçiliginiň görnüşine garamazdan, hojalyk hasaplaşygyndaky kärhanalarda, guramalarda we edaralarda – olaryň hususy serişdeleriniň hasabyna;

2) Türkmenistanyň Döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna maliýeleşdirilýän guramalarda we edaralarda – zähmet haky gorunyň tygşytlanan serişdeleriniň hasabyna olaryň ýeterlik bolmadyk ýagdaýynda Türkmenistanyň Döwlet býujetinde bölünip berlen serişdeleriň çäginde maliýeleşdirilýär.

22. Kesgitli bahalar we tarifler boýunça önüm öndürýän we hyzmat edýän, ýitgi çekip işlemegi meýilnamalaýyn göz öňünde tutulan hojalyk hasaplaşygyndaky kärhanalar, guramalar we edaralar göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puluny tölemek boýunça çykdaýlary meýilnamalaýyn ýitgileriň üstüni ýapmak üçin alynýan ýardam pulunyň hasabyna amala aşyryrlar.

V bap. Býujet edaralary we guramalary tarapyndan göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek pullaryny tölemek üçin töleg resminamalaryny resmileşdirmek we geçirmek

23. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puluny tölemek üçin býujet we töleg resminamalaryny resmileşdirmek, zähmet hakyny tölemek üçin býujet we töleg resminamalarynyň resmileşdirilişi ýaly amala aşyrylýar.

24. Býujet edaralary töleg resminamalary bilen birlikde, býujet edaralarynyň işgärlerine döwlet kömek puluny tölemek üçin hakyky zerur bolan nagt serişdeler barada kepilnama (şu Tertibe goşundy) boýunça, býujet edaralarynyň işgärlerine döwlet kömek puluny tölemek üçin hakyky zerur bolan nagt serişdeler baradaky güwänamany berýärler.

VI bap. Göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek pullaryny tölemek üçin çykdaýlary maliýeleşdirmek we olary çykdaýlaryň çenlikleriniň ýerine ýetirilişi baradaky hasabatda görkezmek

25. Türkmenistanyň Adalat ministrliginde 2015-nji ýylyň 27-nji ýanwarynda 832 bellige alyş belgisi bilen döwlet belligine alnan, “Türkmenistanyň Döwlet býujetiniň serişdeleriniň harçlanylyşyna gözegçilik etmegiň Tertibini tassyklamak hakynda” Türkmenistanyň Maliýe ministriň 2015-nji ýylyň 6-njy ýanwarynda çykaran 1-Ö belgili buýrugy bilen tassyklanan, Türkmenistanyň Döwlet býujetiniň serişdeleriniň harçlanylyşyna gözegçilik etmegiň tertibine laýyklykda, Merkezleşdirilen we ýerli býujetde durýan edaralar boýunça kassa ýüztutmalaryny resmileşdirmek, göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puluny tölemek üçin çykdaýlary bölüp bermezden, 1.1."Döwlet gullukçylarynyň zähmet haky" maddasy boýunça amala aşyrylýar.

Merkezleşdirilen býujetde durýan edaralar boýunça çykdaýlaryň tertibini resmileşdirmek we ýerli býujetdäki edaralar boýunça maliýeleşdirmek, şeýle hem hakyky gerek bolan nagt serişdeler baradaky güwänamalar, çykdaýlaryň her bir görnüşi boýunça aýratynlykda: zähmet hakyny hem-de göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puluny tölemek üçin amala aşyrylýar.

26. Döwlet kömek pullaryny tölemek üçin kassa çykdaýlary 3.3. "Ilata geçirmeler" maddasynyň ykdysady toparlara bölmegiň degişli kiçi maddalary boýunça (3.3.1. göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puly) degişli edilýär. 3.3.1 kiçi madda boýunça döwlet kömek pullaryny tölemek üçin kassa çykdaýlary şu kiçi madda boýunça karzlary açmak bilen, 1.1. maddada göz önünde tutulan serişdeleriň umumy möçberiniň çäklerinde amala aşyrylýar.

27. Býujet edaralarynda zähmet haky gorunyň tygşytlanan serişdeleri göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puluny tölemek boýunça çykdaýlary maliýeleşdirmek üçin ýeterlik bolmadyk ýagdaýynda maliýeleşdirmek aşadaky tertipde geçirilýär:

1) merkezleşdirilen býujetden maliýeleşdirilýän edaralar boýunça – ulgamynda býujet edarasy bolan ministrlik (pudaklaýyn dolandyryş edarasy) boýunça tutuşlygyna alanynda zähmet haky gorunyň tygşytlanan serişdeleriniň hasabyna, şunda býujet bellemelerine degişli takyklama girizilýär;

2) ýerli býujetlerden maliýeleşdirilýän edaralar boýunça – ulgamynda býujet edarasy bolan, welaýat, şäher, etrap, häkimliginiň Müdirliği (bölümi) boýunça tutuşlygyna alanynda zähmet haky gorunyň tygşytlanan serişdeleriniň hasabyna, onuň ýeterlik bolmadyk halatynda bolsa, tutuşlygyna alanynda welaýat, şäher, etrap býujeti boýunça zähmet haky gorunyň tygşytlanan serişdeleriniň hasabyna, şunda býujet bellemelerine degişli takyklama girizilýär, geňşligiň býujetlerden maliýeleşdirilýän edaralar boýunça-degişli etrabyň býujetiň zähmet haky gorunyň tygşytlanan serişdeleriniň hasabyna.

28. Şu Tertibiň ýigrimi ýedinji böleginde görkezilen tygşytlanan serişdeler ýeterlik bolmadyk ýa-da ýok bolan halatynda göwrelilik we çaga dogurmak boýunça döwlet kömek puluny tölemek üçin çykdaýylar Türkmenistanyň Döwlet býujeti boýunça tutuşlygyna alanynda zähmet haky gorunyň tygşytlanan serişdeleriniň hasabyna amala aşyrylýar.

Býujet bellemelerine takyklama girizmek hakyndaky çözügüt Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministri tarapyndan kabul edilýär.

29. Şu Tertipde bilen düzgünleşdirilmedik gatnaşyklar Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda düzgünleşdirilýär

**Býujet edaralarynyň işgärlerine döwlet kömek puluny tölemek üçin hakyky
zerur bolan nagt serişdeler barada
kepilnama**

20 ____ ýylyň _____ aýy

_____ boýunça
(ministrlík, pudaklaýyn dolandyryş edarasy, edara)

Kepilnamanyň düzülen senesi 20__ ýylyň _____ aýynyň " ____ "

Kömek puluny alýanlaryň sany _____ adam

şol sanda: göwrelilik we çaga dogurmak boýunça _____ adam

20__ ýylyň _____ aýynyň " ____ " ____ belgili sanaw boýunça hasaplanyp
ýazylan kömek puly _____ müň manat

şol sanda: göwrelilik we çaga dogurmak boýunça _____ müň manat

Tölemek üçin (pul möçberleri sanlar we söz bilen ýazylýar) _____

_____ belgili çek boýunça.

Edaranyň ýolbaşçysy

(goly) (familiýasy, ady)

Baş buhgalter

(goly) (familiýasy, ady)

edaranyň
m.ý.

Gaznaçylygyň jogapkär işgäriniň berlen resminamalaryň
laýyklygy barada bellikleri

gaznaçylygyň jogapkär işgäriniň

(goly) (familiýasy, ady)

gaznaçylygyň
möhürçesi